

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA

2024

MĚSÍČNÍ BULLETIN

Energetika > EU 03

Z obsahu:

- Bezpečnost dodávek plynu
- Jaderná energie v procesu dekarbonizace
- Rostoucí klimatická rizika

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

příští měsíc proběhne poslední plenární zasedání Evropského parlamentu v současném složení před evropskými volbami v červnu. V květnu už se europoslanci nesejdou, protože bude vrcholit předvolební kampaň. Na program dubnového plenárního zasedání je tak zařazena řada legislativních návrhů, které už prošly trialogem a čekají na konečné přijetí v Radě a Evropském parlamentu. Týká se to především směrnice o náležitě péči podniků v oblasti udržitelnosti (due diligence), nařízení o environmentálních, sociálních a správních ratingových činnostech (ESG), nařízení o obalech a obalových odpadech či nařízení, které na trhu EU zakazuje výrobky vyrobené nucenou prací. V případě směrnice zavádějící rámec náležité péče podniků došlo po průtazích v jednání aktuálně v březnu k poslední kompromisní dohodě. Nová pravidla due diligence se budou vztahovat na velké společnosti, jejich dceřiné společnosti a dodavatelské řetězce. Za pozornost stojí také skutečnost, že Rada v březnu formálně přijala další legislativní návrhy. Učinila tak poslední krok v rámci evropského rozhodovacího procesu. Předpisy nyní budou zveřejněny v Úředním věstníku EU. Konkrétně se to týká nařízení o kritických surovinách či nařízení na ochranu EU před manipulací s velkoobchodním trhem s energiemi (REMIT). Rada dále formálně přijala směrnici o trestněprávní ochraně životního prostředí, která stanoví celounijní minimální pravidla týkající se vymezení trestných činů a sankcí. Členské státy budou mít dva roky od vstupu směrnice v platnost na její implementaci do vnitrostátního práva. Rada také s konečnou platností přijala doporučení, které vyzývá členské státy, aby i nadále až do 31. března 2025 usilovaly o snížení spotřeby plynu alespoň o 15 % ve srovnání s průměrnou poptávkou v období od dubna 2017 do března 2022. V neposlední řadě se v březnu v Bruselu uskutečnil historicky první summit o jaderné energetice. Představitelé více než 30 zemí zdůraznili význam jaderné energie v procesu dekarbonizace a v zajištění energetické bezpečnosti. Jedním z klíčových témat summitu byla otázka financování tohoto odvětví.

Příjemné Velikonoce přeje

Zuzana Krejčířková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.czZuzana Krejčířková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Tomáš Pirkl | Karolína Ryšavá |
David Števík |Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou
považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ
a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a
textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich
zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných
v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí
za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité
v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny
Evropské komise, Evropské rady, Evropského
parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com,
Freeimages.com, či vytvořeny za pomoci umělé
inteligence BING AI.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

BEZPEČNOST DODÁVEK
PLYNU

BEZPEČNOST DODÁVEK PLYNU

Evropští ministři odpovědní za energetiku se dne 4. března sešli na pravidelném zasedání Rady EU v Bruselu. Hlavním tématem setkání byla energetická bezpečnost. Zástupci členských států EU se shodli na pokračování koordinovaných opatření ke snížení poptávky po plynu.

Ministři energetiky dosáhli politické dohody ohledně **doporučení** pokračovat v koordinovaném snižování poptávky po plynu. Platnost **legislativního aktu** pro stav nouze (přijátého v roce 2022 v reakci na energetickou krizi způsobenou ruskou agresí na Ukrajině) končí dne 31. března. Přestože od roku 2022 došlo k celkovému zlepšení situace v zásobování, geopolitické napětí přetrvává a situace na světových trzích zůstává napjatá. Členské státy proto vyjádřily vůli zajistit i nadále připravenost na jakékoliv možné narušení dodávek plynu a pokračovat až do 31. března 2025 v dobrovolných opatření s cílem dosáhnout 15% snížení poptávky po plynu (ve srovnání s průměrnou poptávkou v období od dubna 2017 do března 2022).

Koordinované úsilí v uplynulých letech výrazně

pomohlo posílit energetickou bezpečnost a snížit cenu plynu. Od srpna 2022 do prosince 2023 se EU společně podařilo snížit poptávku po plynu o 18 % a ušetřit přibližně 101 miliard metrů krychlových plynu.

Ministři se také zabývali možnými dopady pravděpodobného ukončení smlouvy o přepravě plynu přes Ukrajinu na konci letošního roku. Shodli se, že pro posílení energetické bezpečnosti je prioritou budování infrastruktury. V této souvislosti zdůraznili potřebu vyčlenění dostatečných finančních zdrojů k rozvoji přeshraničních sítí.

Členské země také diskutovaly zavádění plateb na pokrytí nákladů na ukládání plynu v zásobnících vybíraného v podobě poplatku na vnitrostátních výstupních i přeshraničních bodech, který v současné době uplatňuje Německo a jeho zavedení zvažují i další země v čele s Itálií. Visegrádská čtyřka a Rakousko upozornily, že poplatek vede k přenášení nákladů na spotřebitele v ostatních členských státech EU, k navyšování ceny a „zvyhodňování plynu z Ruska na úkor geopoliticky bezpečnějších alternativ“.

Zástupci Litvy v rámci jednání Rady rovněž vyzvali Evropskou komisi, aby předložila nezbytné legislativní návrhy k prosazení lhůty, konkrétně 1. ledna 2027, pro postupné ukončení dovozu zemního plynu z Ruska, včetně LNG. Zahrnovat by měly opatření na

vnitrostátní úrovni, která by usnadnila splnění této lhůty.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

SPOLUPRÁCE
EU-USA V OBLASTI
ENERGETIKY

SPOLUPRÁCE EU-USA V OBLASTI ENERGETIKY

Ve Washingtonu se v březnu sešla jedenáctá Rada pro energetiku EU - USA. Transatlantické setkání vytváří prostor pro koordinaci strategických otázek v oblasti energetiky, a to jak na politické, tak technické úrovni. Spolupráce na nejvyšší úrovni přispívá k posílení energetické bezpečnosti, prosazování transparentnosti a stability na globálních energetických trzích a zajištění souladu se společným závazkem v rámci Pařížské dohody.

Účastníci schůzky se shodli, že odklon od fosilních paliv v energetických systémech musí probíhat spravedlivým a udržitelným způsobem, přičemž cílem je dosažení klimatické neutrality do roku 2050. V této souvislosti zdůraznili požadavek ukončit investice do nových uhelných elektráren. Potvrdili také svůj závazek z COP28 ztrojnásobit kapacitu obnovitelné energie a zdvojnásobit tempo zlepšování energetické účinnosti do roku 2030, a to i prostřednictvím vnitrostátních a regionálních opatření.

V souvislosti s aktuální geopolitickou situací projevili účastníci Rady pro energetiku odhodlání čelit ruské snaze o destabilizaci světových trhů s energiemi a obcházení sankcí. EU a USA hodlají i nadále spolupracovat při prosazování cenového stropu ropy, koordinovat reakce na volatilitu trhu či pokračovat v opatřeních, která snižují závislost na fosilních palivech, zejména těch ruských.

Rada pro energetiku zároveň ocenila činnost pracovní skupiny EU - USA pro energetickou bezpečnost. V uplynulém období se výrazně podílela na ukončení závislosti na ruských fosilních palivech a dosažení 99% úrovně naplnění zásobníků zemního plynu.

Jak Evropská unie, tak Spojené státy věnují značné úsilí zavádění inovativních technologií, které mohou podpořit dekarbonizaci odvětví, v nichž je snižování emisí obzvláště obtížné. Rada pro energetiku proto vytipovala vhodné oblasti pro spolupráci, konkrétně inovativní technologie zachycování uhlíku a jeho přepravu.

Mezi další oblasti, které EU a USA koordinují, případně mapují cesty možné spolupráce, patří diverzifikace a zabezpečení dodavatelských řetězců pro kritické suroviny a nerosty. Rada pro energetiku projednala diskusní dokument o dodávkách lithia a avizovala podporu pro realizaci kulatých stolů za účasti participujících stran.

Na závěr setkání se obě strany shodly, že s ohledem na prioritu zajištění energetické bezpečnosti hodlají i nadále posilovat strategickou spolupráci a koordinovat své politiky, a to i na mezinárodních fórech.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

JADERNÁ ENERGIE
V PROCESU
DEKARBONIZACE

JADERNÁ ENERGIE V PROCESU DEKARBONIZACE

V Bruselu se dne 21. března sešlo 37 národních delegací na historicky prvním summitu o jaderné energetice. Světoví lídři potvrdili své odhodlání podporovat jadernou energetiku, kterou vnímají jako součást globální strategie pro řešení klimatické krize, dekarbonizace energetiky i průmyslu a zajištění energetické bezpečnosti.

Jedním z klíčových témat summitu byla otázka financování tohoto odvětví. Účastníci vyzvali zejména nadnárodní rozvojové banky, mezinárodní finanční instituce a příslušné regionální orgány k podpoře vhodných podmínek pro rozvoj jaderné energetiky.

Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen se v této souvislosti **obrátila** na národní vlády, aby v rámci zelené transformace zajistily dostupné financování pro evropský jaderný průmysl. Zároveň apelovala na disciplínu při realizaci jaderných elektráren. Podle jejích slov závisí budoucnost jaderné energetiky na „schopnosti jaderného průmyslu dodávat včas

a v rámci rozpočtu“.

Na evropské úrovni předcházelo summitu o jaderné energetice setkání ministrů 14 členských zemí EU, které mají zájem o spolupráci v oblasti mírového využití jaderné energie. Schůzky, která se uskutečnila na okraj zasedání Rady pro energetiku dne 4. března, se zúčastnilo 12 členů jaderné aliance (Bulharsko, Česká republika, Finsko, Francie, Chorvatsko, Maďarsko, Nizozemsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko a Švédsko) a dva pozorovatelé (Itálie a Belgie).

Přítomní ministři diskutovali priority pro nastavení vhodných podmínek pro rozvoj tohoto odvětví. A právě otázky financování a veřejné podpory pro nové jaderné projekty patřily mezi nejpálčivější. Členové jaderné aliance proto zvažují možnost zřízení pracovní skupiny, která by rozpracovala návrhy pro zlepšení investičních podmínek. Konkrétně by měla prozkoumat možnosti finančních nástrojů, vč. podpory Evropské investiční banky (EIB), Inovačního fondu, pokynů pro státní podporu či **IPCEI**, a způsob jakým by mohly být použity na podporu velkých jaderných reaktorů i SMR technologií.

Výstupem z březnového setkání jaderné aliance je společná **deklarace**, ve které zástupci 12 členských zemí EU uvítali uznání úlohy jaderné energie v procesu dekarbonizace. V návaznosti na navázání dialogu s Evropskou komisí ocenili

aktuální trend založený na technologické neutralitě, který je nově obsažen v dokumentech předkládaných Evropskou komisí, konkrétně v **nařízení** o průmyslu s čistými nulovými emisemi (Net Zero Industry Act) či ve **sdělení** o klimatickém cíli do roku 2040. Přivítali také spuštění průmyslové aliance pro malé modulární reaktory (SMR), jejímž cílem je urychlení vývoje a zavádění prvních projektů SMR a zajištění dodavatelského řetězce v rámci EU.

V závěru setkání se účastníci shodli, že jaderná aliance se nyní zaměří na konkrétní komplexní podporu evropského rámce pro rozvoj jaderné energetiky. Slovy francouzského ministra hospodářství je nyní třeba „přejít k praktické práci, tj. budování energetických kapacit“.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ROZVOJ VĚTRNÉ
ENERGIE

ROZVOJ VĚTRNÉ ENERGIE

Asociace WindEurope na konci února zveřejnila výroční statistickou zprávu za rok 2023 s výhledem na roky 2024 až 2030. Zpráva hodnotí poslední vývoj v této oblasti optimističtěji než v předcházejícím roce, přesto zároveň uvádí, že nově instalovaná kapacita větrné energie není dostačující pro splnění klimatických cílů do roku 2030.

Za pozitivním trendem stojí především změny iniciované **balíčkem** větrné energie (vč. zrychlení povolovacích postupů a vnitrostátní podpory), které vedly k větší důvěře investorů. Zcela konkrétně: Německo a Španělsko v loňském roce schválilo o 70 % více projektů větrné energie na pevnině ve srovnání s rokem 2022. Počet investičních rozhodnutí se v loňském roce zdvojnásobil a investice do pobřežní větrné energie dosáhly rekordních 30 miliard eur, což je významný nárůst oproti roku 2022, kdy byly minimální.

V roce 2023 bylo v EU instalováno celkem 16,2 GW nové kapacity větrné energie, přičemž 79 % tohoto objemu představují větrné elektrárny na pevnině. Nejvíce nových kapacit

bylo instalováno v Německu (3,9 GW). Následují Nizozemsko (2,4 GW) a Švédsko (2 GW). Francie v roce 2023 instalovala svou první velkou pobřežní větrnou elektrárnu.

Větrné farmy v EU generovaly v loňském roce 466 TWh elektřiny. Na celkové poptávce po elektřině v EU se větrná energie v loňském roce podílela 19 %, což je nárůst o 3 % ve srovnání s rokem 2022. Zpráva uvádí, že největší podíl větru na poptávce po elektřině mělo Dánsko (56 %) a Irsko (36 %). Více než pětinu své poptávky pokrylo větrem také Německo (31 %), Nizozemsko (27 %), Španělsko (27 %), Švédsko (26 %), Portugalsko (26 %) a Litva (21 %). Sousední Polsko dosáhlo 13 %. Česká republika se v toto pomyslném žebříčku umístila až v samém závěru s 1% podílem větrné energie na poptávce po elektřině v roce 2023.

Pro nadcházející roky (2024 až 2030) předpokládá zpráva WindEurope průměrnou roční instalaci 29 GW. Což je ale stále méně než průměrných 33 GW ročně potřebných ke splnění klimatických cílů. Celková instalovaná kapacita větrných elektráren se tak podle výhledu do roku 2030 zvýší na 393 GW oproti potřebným 425 GW.

Asociace WindEurope uvádí, že pro další rozvoj větrné energie je nyní zásadní úplná implementace balíčku větrné energie. Za největší překážky zavádění větrné energie označuje nedostatečnou infrastrukturu či úzká

místa v evropském dodavatelském řetězci. Zpoždění připojení k síti tak ohrožuje včasné uvedení nových větrných elektráren do provozu. V Německu je **ohroženo** zprovoznění kapacity až 6 GW v Severním moři, což by mohlo mít za následek zpoždění až dvou let.

Nemalou pozornost věnovala asociace WindEurope také kapacitnímu faktoru, tj. využitelnosti instalovaného výkonu. Kapacitní faktor větrné flotily EU byl v roce 2023 v průměru 25 %. Pro pevninské elektrárny dosáhl 24 %, pro pobřežní elektrárny 34 %. Tyto údaje zahrnují i starší typy větrníků, které mají výrazně nižší výkon. Moderní turbíny jsou již přizpůsobené i k využití v lokalitách s nižší rychlostí větru. Jejich kapacitní faktor při využití na pevnině se tak odhaduje na 30 % až 35 %.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**O ČEM SE MLUVÍ**

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ROSTOUCÍ KLIMATICKÁ
RIZIKA

ROSTOUCÍ KLIMATICKÁ RIZIKA

Evropská agentura pro životní prostředí (EEA) v březnu zveřejnila hodnocení klimatických rizik v Evropě. Analýza dochází k závěru, že společenská připravenost na rostoucí klimatická rizika není dostatečná. Provádění politik výrazně zaostává za rychle postupujícími klimatickými změnami. Vědci varují, že pokud nyní nebudou přijata rozhodná opatření, hrozí Evropě v příštích desetiletích rizika s kritickými nebo katastrofálními dopady. Vyzývají proto evropské i národní politiky k okamžité reakci.

Vědci posuzovali 36 klimatických rizik seskupených do pěti skupin: ekosystémy, potraviny, ekonomika a finance, zdraví a infrastruktura. Došli k závěru, že 21 klimatických rizik nyní potřebuje více opatření, přičemž osm z nich je obzvláště naléhavých. Opatření k posílení odolnosti Evropy je přitom nezbytné uskutečňovat v dlouhodobém horizontu. Proto apelují na politiky, aby odolnost vůči klimatickým změnám zařadili mezi hlavní priority. Ředitelka EEA v této

souvislosti posílá vzkaz nové Komisi. Podle jejích slov si odolnost vůči klimatickým změnám „zaslouží být mezi hlavními prioritami příštího politického cyklu“.

Klimatická rizika se týkají víceméně každého sektoru. V oblasti energetiky patří mezi hlavní klimatická rizika zvýšená poptávka po chlazení, snížená účinnost tepelných elektráren, regionální snížení potenciálu vodní energie (včetně nedostatku vody pro chlazení v jaderných elektrárnách), přenos elektřiny a dopady extrémních povětrnostních vlivů na energetickou infrastrukturu. Vědci očekávají, že v druhé polovině tohoto století Evropa zaznamená výrazný nárůst škod v sektoru výroby energie z důvodu sucha a vln veder. Z hlediska energetické bezpečnosti bude v tomto ohledu více ohrožena jižní Evropa, zatímco severní Evropa může s klimatickými změnami získat i jisté příležitosti.

Změna klimatu do budoucna vyvine tlak na ekonomiku a finanční stabilitu EU. V uplynulých letech došlo v Evropě k extrémním srážkám a rozsáhlým povodním, které měly vážné dopady na infrastrukturu, zemědělství a lidské zdraví. Vlny veder s dlouhotrvajícím suchem měly negativní dopad na ekosystémy, lesnictví a zásobování vodou. Ovlivnily také energetickou bezpečnost, dopravní služby a širší ekonomiku. Škody napáchaly také velké požáry umocňované extrémním teplem a suchem. To vše vedlo v postižených

regionech k ekonomickým ztrátám, včetně fiskálních problémů na národní úrovni. Podle zveřejněného pesimistického scénáře by bez zavedení potřebných opatření mohly ekonomické ztráty způsobené jen záplavami do konce století přesáhnout 1 bilion eur ročně.

Zpráva EEA proto apeluje na posílení odolnosti veřejných financí v členských státech, zejména finančními a pojišťovacími nástroji. Na evropské úrovni je třeba podle EEA zajistit výrazné zvýšení Fondu solidarity, **mechanismu** civilní ochrany EU a dalších mechanismů solidarity.

Mezi značně postižené sektory patří také zemědělství, které se bude muset přizpůsobit zejména vyšším teplotám, nepředvídatelným srážkovým vzorcům či obdobím sucha. Zpráva konstatuje, že v rámci společné zemědělské politiky (CAP) budou zapotřebí reformy, které podpoří udržitelnější zemědělské postupy a upřednostní plodiny odolnější vůči suchu nebo méně náročné na vodu. Zpráva také varuje, že vzrůstající poptávka po zavlažování zvyšuje spotřebu vody a může vést ke konfliktům o vodní zdroje.

Výzva k včasné a koordinované reakci

V reakci na vědeckou zprávu EEA předložila Evropská komise dne 12. března **sdělení** o řízení klimatických rizik v Evropě. V dokumentu nastiňuje opatření, která by EU a členské státy měly přijmout pro lepší zvládnutí rostoucích klimatických rizik. Apeluje na politiky na všech

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ROSTOUCÍ KLIMATICKÁ
RIZIKA

úrovních, kteří budou v nadcházející letech rozhodovat o odolnosti Evropy vůči klimatickým změnám, aby zajistili včasnou a koordinovanou reakci. Odpovědnost za adaptaci na změnu klimatu budou mít za situace, kdy jsou zpochybňována opatření vycházející ze Zelené dohody, v poslední době např. ze strany zemědělců. Rostoucí klimatická rizika přitom mohou ovlivnit finanční stabilitu, mají dopad na geopolitické prostředí a ovlivňují globální bezpečnost. Není proto možné varování vědců ignorovat.

Mezi opatření, která mohou přispět ke zlepšení odolnosti vůči změně klimatu patří lepší koordinace mezi EU a členskými státy, dlouhodobé plánování, včetně kritické infrastruktury, boj proti dezinformacím, lepší územní plánování či správné předpoklady pro financování odolnosti. Je třeba zajistit celou škálu priorit: ochranu lidí, hospodářskou konkurenceschopnost, zdraví ekonomik a podniků a zároveň spravedlivou transformaci. Přitom investice vynaložené předem do snižování zranitelnosti vůči klimatickým rizikům jsou spojeny s nižšími náklady, než řešení dopadů jako jsou vlny veder, sucha, povodně či požáry.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÝZVY V OBLASTI
ENERGETICKÉ
TRANSFORMACE

VÝZVY V OBLASTI ENERGETICKÉ TRANSFORMACE

Dne 18. března se v Bruselu konala konference v rámci série European Business Summit s názvem **Clean Energy Summit. Jednalo se o celodenní konferenci s bohatým programem, na které se sešli vedoucí představitelé průmyslu, energetiky a regulátorů s cílem debatovat příležitosti a výzvy v oblasti energetické transformace v Evropě.**

Diskuse se primárně soustředily na rozšiřování obnovitelných zdrojů energie, úlohu vodíku v dekarbonizaci, technologie zachycování a ukládání uhlíku (CCS), strategie energetické odolnosti, ekologické průmyslové politiky a modernizaci elektrických sítí. V rámci konference ale proběhly i podnětné rozhovory na téma státní pomoci a budoucnosti jaderné energie. V rámci jednotlivých panelů se konference zaměřila na následující témata.

Rozšíření obnovitelných zdrojů energie:
Účastníci konference vyzdvihli významný pokrok v oblasti instalací obnovitelných zdrojů

energie, ale zdůraznili také potřebu urychlených investic do infrastruktury rozvodných sítí na podporu transformace.

Úloha vodíku v dekarbonizaci: Zelený vodík se ukazuje jako jeden z budoucích stěžejních pilířů dekarbonizace, do jehož rozvoje jsou vkládány obrovské naděje, přičemž účastníci diskuse zdůraznili význam zjednodušení investičních

procesů a zvýšení nákladové efektivity pro umožnění jeho širokého přijetí.

Zachycování a ukládání uhlíku (CCS): Diskuse se zaměřily na překonávání překážek v technologiích CCS a vyzvaly k výzkumu a vývoji a partnerství veřejného a soukromého sektoru s cílem řešit emise v obtížně dekarbonizovatelných odvětvích.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÝZVY V OBLASTI
ENERGETICKÉ
TRANSFORMACE

Zvyšování energetické odolnosti: Vzhledem k tomu, že Evropa čelí obavám o energetickou bezpečnost, byly prezentovány strategie pro ochranu kritické infrastruktury. Panelisté rovněž volali po koordinaci úsilí napříč politickými oblastmi, aby se zamezilo protichůdným opatřením.

Zelená průmyslová politika a investice: Účastníci diskuse vyzdvihli význam zjednodušených povolovacích procesů a zvýšených investic do ekologické výroby pro podporu inovací a konkurenceschopnosti.

Směrem k inteligentnějším elektrickým sítím: V závěru konference proběhly diskuse o modernizaci elektrických sítí s cílem přizpůsobit je růstu obnovitelných zdrojů energie, přičemž jako klíčová byla identifikována potřeba rozsáhlých investic a dlouhodobého plánování pro zajištění spolehlivosti a odolnosti.

Margrethe Vestagerová, viceprezidentka Evropské komise odpovědná za Evropu přizpůsobenou digitálnímu věku a hospodářskou soutěž, zdůraznila význam silného jednotného trhu a politiky hospodářské soutěže pro podporu přechodu, přičemž vyzvala k posílení integrace trhu s energií a ochranu před zneužíváním trhu. Vyzdvihla také roli státní pomoci, která již nyní výrazně napomáhá dosáhnout dekarbonizačních cílů. Podle Vestagerové bude v budoucnu nutné více propojit státní pomoc s procesem

spravedlivé transformace, aby se minimalizovaly negativní socio-ekonomické dopady zelené transformace.

Massimo Garribba, zástupce generální ředitelky DG ENER Evropské komise, připomněl vyvíjející se úlohu jaderné energie vedle obnovitelných zdrojů při dosahování cílů dekarbonizace. Uznal, že vnímání jaderné energetiky se v posledních letech posunulo a vyzdvihl potenciální přínos technologie SMR.

Celkově akce podtrhla výzvy a příležitosti na cestě Evropy k energetické transformaci a zdůraznila význam společného úsilí a inovativních řešení pro dosažení udržitelné a odolné energetické budoucnosti. Zároveň ale ukázala, že na cestě k transformaci čelí Evropská unie mnoha úskalím, jimž je potřeba čelit koordinovaně a strategicky.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ZPRÁVA O STAVU TRHU
SE ZEMNÍM PLYNEM
A ELEKTŘINOU

ZPRÁVA O STAVU TRHU SE ZEMNÍM PLYNEM A ELEKTŘINOU

Generální ředitelství pro energetiku (DG ENER) zveřejnilo dne 29. února očekávané zprávy o stavu trhů se zemním plynem a elektřinou ve třetím čtvrtletí loňského roku. Evropská komise pokládá celkové výsledky obou zpráv za pozitivní, i když k naplnění cílů pro nadcházející hodnotící období je stále ještě zapotřebí hodně úsilí.

Jak Komise celkově hodnotí vývoj na dotyčných trzích ?

Oba energetické trhy ve sledovaném období pokračovaly v ožívání z cenového šoku z roku 2022, v případě ceny zemního plynu ovšem zůstával trh stále volatilní. Jednoznačným trendem byl u zemního plynu další pokles spotřeby i produkce a nižší objem dovozu. I nadále v případě plynu docházelo k posilování odolnosti a strukturálním změnám souvisejícím s opouštěním dovozu z ruských plynovodů směrem k důležitější roli zkopalného zemního plynu (LNG), přechodu na obnovitelné zdroje

energie (OZE) a také k celkovému snižování jeho spotřeby. V případě trhu s elektrickou energií Komise zdůrazňuje další postupné klesání jejich cen a narůstající podíl OZE.

Jak se v bližším pohledu na třetí čtvrtletí roku 2023 vyvíjel trh se zemním plynem ?

V Evropské unii ve třetím čtvrtletí nadále poklesla spotřeba zemního plynu, a to až na hodnotu 56 miliard m³, což je o 14 % méně než v předchozím kvartálu a o 7 % méně než ve stejném období v roce 2022. Produkce zemního plynu v rámci EU poklesla o 5 % oproti druhému čtvrtletí a o 18 % oproti třetímu čtvrtletí roku 2022, celkově se v rámci Unie vyprodukovalo 9 miliard m³ plynu. Rekordně byly na konci září 2023 naplněny zásobníky této komodity (na úroveň 96 %) a celkový objem uskladněného plynu činil 111 mld. m³ plynu. Evropská unie importovala celkem 68 mld. m³ plynu, což znamená pokles o 13 % oproti druhému čtvrtletí a o 17 % oproti stejnému období roku 2022. Zajímavý je pohled na rozdíl zaznamenaný v jednotlivých způsobech dovozu zemního plynu. O 19 % oproti třetímu čtvrtletí roku 2022 poklesl dovoz realizovaný plynovody, přičemž tento pokles byl zčásti způsoben údržbou norských plynovodů a dalším poklesem dovozu z Ruska. Dovoz LNG meziročně poklesl o 6 %, největšími dodavateli

zůstávaly Spojené státy (47 %), Katar (14 %) a Rusko (13 %). Celkově bylo do zemí Unie ve třetím čtvrtletí importováno 11 mld. m³ plynu z Ruska, což je o 70 % méně než ve třetím čtvrtletí roku 2021, tedy před ruským útokem na Ukrajinu. Zastavil se pokles ceny zemního plynu, která ve sledovaném období oscilovala mezi 30 a 40 eury/MWh, přičemž průměrná spotovná cena činila 33 euro/MWh, což je ovšem stále o 5 % méně než v předchozím kvartále a o 83 % méně než ve třetím čtvrtletí roku 2022. Nadále navíc klesala cena komodity pro koncové uživatele, přestože i tento pokles se zpomalil. Domácnosti platily o 6 % méně než ve druhém čtvrtletí 2023 a o 30 % méně v meziročním srovnání.

Jaká byla ve stejném období roku 2023 situace na trhu s elektrickou energií ?

Positivními změnami procházel podle názoru Evropské komise ve sledovaném období rovněž trh s elektřinou. Nadále klesala velkoobchodní cena, evropská energetická referenční hodnota činila v tomto období v průměru 85 euro/MWh, což je o 74 % méně než ve stejném období roku 2022. Většina evropských zemí zaznamenala na velkoobchodních trzích pokles v rozpětí -80 % až -33 %. Největší pokles zaznamenalo Finsko a Francie (obě země o 80 %), následované Dánskem (o 77 %),

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE V BRUSELU](#)[FAQ](#)[ZPRÁVA O STAVU TRHU
SE ZEMNÍM PLYNEM
A ELEKTŘINOU](#)

nejnižší průměrnou cenu elektřiny vykazalo Švédsko (29 euro/MWh) a Finsko (44 euro/MWh), naopak nejdražší byla velkoobchodní cena elektrické energie na Maltě (116 euro/MWh) a v Itálii (113 euro/MWh), což je ovšem stále o 75 %, respektive 76 % méně než oproti třetímu čtvrtletí roku 2022. V souvislosti s poklesem velkoobchodních cen klesala také cena elektřiny pro koncové zákazníky, narůstal tlak na pokles těchto cen. V hlavních městech členských států Evropské unie poklesly tyto ceny o 16 % oproti stejnému období roku 2022, ale pokles oproti předcházejícímu, tj. druhému čtvrtletí 2023, byl pouze marginální. Mírně poklesla celková spotřeba elektřiny, a to o 4 % oproti třetímu čtvrtletí roku 2022, byla ovšem nižší například i v porovnání s historickým poklesem v tomto období roku 2020, kdy byl svět zasažen pandemií covidu.

A jak vypadala situace na trzích s elektřinou v oblasti OZE a fosilních paliv ?

Podíl obnovitelných zdrojů energie (OZE) na výrobě elektřiny stoupal již ve třetím čtvrtletí v řadě a dosáhl tak hodnoty 46 % v porovnání s 37 % ve stejném období předchozího roku. Naopak dále významně klesal podíl elektřiny vyrobené z fosilních zdrojů, konkrétně ze 41 % na 32 %. Nadále stoupal podíl elektřiny získané ze slunce (o 23 %), z větru na pevnině (o 21 %),

z větru na moři (o 14 %) a z vodní síly v hydroelektrárnách (o 12 %). Větrná a solární energie dohromady v rámci Evropské unie vzrostla o 21 % oproti třetímu čtvrtletí předchozího roku na celkový výkon 155 TWh. Zajímavostí je i další nárůst počtu nově registrovaných elektromobilů v Evropské unii. Ve třetí čtvrtině roku 2023 jich bylo již téměř 605 000, což je o 36 % více než ve stejném období roku 2022. Opačný trend byl

zaznamenán u elektřiny vyrobené s využitím fosilních paliv. Celkově se objem výroby této elektřiny snížil o 23 %, tedy o 55 TWh oproti shodnému období roku 2022. V případě výroby elektřiny z uhlí se jedná o pokles o 39 %. Stoupla naopak výroba elektřiny v jaderných zařízeních, a to o 7 %, což znamená nárůst o 10 TWh oproti roku 2022.

